Prima instanță: Judecătoria Chișinău /sediul Centru/ judecător: Grigore Manoli
Dosarul nr. 2r-876/24
2-23140179-02-25r-15032024

D E C I Z I E

26 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de
contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele ședinței, judecător Ion Țurcan
Judecătorii Ina Dutca şi Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de executorul judecătoresc Balan Cornelia, împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 12 ianuarie 2024, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Balan Cornelia cu privire la anunțarea în căutare a debitorului Turcan Alexei,-

a c o n s t a t a t:

La data de 29.09.2023, executorul judecătoresc Balan Cornelia a înaintat demersul privind anunțarea în căutare a debitorului Turcan Alexei.

În motivarea demersului a indicat că în cadrul biroului său spre executare silită se află documentul executoriu nr. ***** din 27.12.2022, eliberat de Judecătoria Orhei, sediul Rezina, privind încasarea de la Turcan Alexei în beneficiul O.C.N. ”Credits2All” S.R.L. datoria în sumă de 9.556,46 Lei.

Astfel, la data 12.06.2023 a fost intentată procedura de executare, fiind aplicate și anumite măsuri de asigurare a executării documentului executoriu.

Potrivit informației din baza de date Î.S. ”Cadastru”, debitorul nu dispune de careva bunuri imobile, care pot fi urmărite.

Conform informației din baza de date SIC ”Acces-Web”, debitorul nu deține în proprietate careva mijloace de transport.

Potrivit comunicatului informativ de la Î.S. ”Camera Înregistrării de Stat”, debitorul nu figurează în calitate de asociat.

Verificând informația din baza de date CNAM, s-a constatat că debitorul nu este angajat în câmpul muncii.

Drept urmare, executorul judecătoresc Balan Cornelia în temeiul art. 22 și art. 72 din Codul de executare, s-a adresat în instanța de judecată cu demers privind anunțarea în căutare a debitorului Turcan Alexei.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 12 ianuarie 2024, a fost respins demersul executorului judecătoresc Balan Cornelia, privind anunțarea în căutare a debitorului Turcan Alexei.

În motivarea soluției date instanța de fond a indicat, că executorul judecătoresc nu a întreprins toate măsurile de căutare posibile și necesare înaintea implicării resurselor de stat și anume ale poliției în căutarea debitorului în situația în care executorul judecătoresc nu a epuizat toate posibilitățile proprii pentru executarea silită.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 08 februarie 2024, executorul judecătoresc Balan Cornelia a declarat recurs împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 12 ianuarie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admis demersul, cu dispunerea măsurilor solicitate.

În motivarea recursului s-a indicat, că la etapa dată debitorul nu și-a onorat obligațiile, domiciliul debitorului nu este cunoscut în ceia ce privește adresa concretă a acestuia, situația dată face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, dat fiind faptul că este necesară stabilirea locului aflării debitorului și aplicarea sechestrului pe bunurile debitorului de la domiciliul acestuia, or, pentru întreprinderea acestor acțiuni în vederea căutării debitorului organele de poliție dispun de un spectru mai larg de acțiuni în vederea stabilirii acestuia și informării despre situația creată.

Mai declară recurentul, că a solicitat instanței de judecată admiterea demersului de anunțare în căutare a debitorului tocmai pentru a executa cât mai eficient actul judecătoresc.

Intimatul/ debitor Turcan Alexei, fiind informat despre examinarea recursului, nu a prezentat referința la acesta și nu și-a expus opinia vis-a-vis de problema dezbătută.

Studiind materialele dosarului în coroborare cu pretențiile recurentului, motivele de fapt și temeiurile de drept expuse și invocate de acesta în cererea de recurs și demersul înaintat instanței în coroborare cu legislația pertinentă cauzei, Colegiul consideră recursul fiind neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea actului judecătoresc atacat, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

Colegiul constată recursul declarat de executorul judecătoresc Balan Cornelia, la data de 08 februarie 2024 asupra încheierii emise de instanța de fond la

12 ianuarie 2024, însă potrivit informației anexate la dosar, copia încheierii recurate a fost expediată recurentei la data de 07.02.2024. Urmare a acestui fapt instanța atestă că recursul a fost declarat în termenul stabilit de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil cazului.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod și de alte Legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea atacată.

În corespundere cu prevederile art. 72 Cod de executare:

(1) În cazul când prezența debitorului la anumite acțiuni de executare este impusă de lege, de documentul executoriu sau când executorul judecătoresc ori creditorul o consideră necesară, iar locul de aflare a debitorului nu este cunoscut, instanța de judecată, la demersul executorului judecătoresc sau la cererea creditorului, adoptă o încheiere de căutare a debitorului. Demersul executorului judecătoresc privind căutarea debitorului se examinează pe baza materialelor anexate la demers. Instanța care examinează demersul poate dispune citarea participanților la proces și a executorului judecătoresc pentru a se pronunța cu privire la temeiurile invocate în demers.

(2) Căutarea debitorului persoană fizică se efectuează de către organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află ultimul domiciliu al debitorului.

(3) Căutarea debitorului persoană juridică se efectuează de către executorul judecătoresc, la cererea creditorului.

(4) Încheierea privind căutarea debitorului sau privind refuzul de a da debitorul în căutare poate fi contestată cu recurs.

Conform prevederilor art. 269 alin. (4) Cod de procedură civilă încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanților la proces, cu excepția cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezența participanților la ședința de judecată.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că, la 29 septembrie 2023, executorul judecătoresc Balan Cornelia a intentat procedura de executare silită a documentul executoriu nr. ***** din 27.12.2022, eliberat de Judecătoria Orhei, sediul Rezina, privind încasarea de la Turcan Alexei în beneficiul O.C.N. ”Credits2All” S.R.L. datoria în sumă de 9.556,46 lei.

Astfel, prin încheierea nr. 075-2215/2023 din 12 iunie 2023 executorul judecătoresc Balan Cornelia a intentat procedura de executare a documentului executoriu menționat, totodată au fost aplicate măsuri de asigurare a executării documentului executoriu. Debitorul fiind citat de nenumărate ori la biroul executorului judecătoresc, acesta nu s-a prezentat.

De asemenea, Colegiul atestă că executorul judecătoresc a expediat o interpelare în adresa presupusului angajator al debitorului ”Pescom Grup” S.R.L. și Primăria s. Cinișeuți, în vederea obținerii informației privind veniturile și/sau datele de contact ale acestuia.

La fel din materialele cauzei rezultă că, conform bazei de date a Departamentului Cadastru, pe numele debitorului Turcan Alexei nu este înscris dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile. Iar, conform informației ACCES-1, debitorul Turcan Alexei nu deține mijloace de transport cu drept de proprietate.

Totodată din actele procedurii de executare se atestă că potrivit informației ACCES-1, debitorul nu figurează în calitate de asociat al unei întreprinderi, iar conform informației CNAM, debitorul nu activează în câmpul muncii. Conform comunicatelor informative de la instituțiile financiare de pe teritoriul RM, rezultă că a fost aplicat sechestru pe contul debitorului, însă nu dispune de mijloace financiare în cont.

Din aceste motive, executorul judecătoresc Cornelia Balan a solicitat aplicarea măsurii de asigurare a executării anunțarea în căutare a debitorului.

Examinând demersul numit, prima instanță prin încheierea din 12 ianuarie 2024, l-a respins, pe motiv că din demersul înaintat, cât și din materialele anexate la acesta nu rezultă necesitatea și oportunitatea de aplicare a măsurii solicitate, în acest sens nefiind prezentate care-va probe.

Mai mult, judecătorul instanței de fond a reținut că la materialele demersului lipsesc înscrisuri care ar confirma că executorul judecătoresc Balan Cornelia a ieșit la fața locului (la adresa de domiciliu), pentru a identifica datele de contact a debitorului Turcan Alexei. Or, se impune a fi precizat că întru stabilirea locului de aflare al debitorului, executorul judecătoresc trebuie să realizeze toate măsurile posibile în vederea stabilirii locului aflării debitorului și/sau a bunurilor acestuia, și comunicării actelor de procedură cum ar fi: solicitarea informației de la autoritățile publice în vederea ce ține de părăsirea hotarelor țării, comunicarea actelor de procedură prin intermediul Monitorului Oficial al Republicii Moldova, informația

instituțiilor bancare cu privire la existența a conturilor deschide și/sau a mijloacelor financiare existente.

Astfel, judecătorul primei instanțe a menționat că, în lipsa elucidării aspectelor sus-nominalizate, și anexării acestor înscrisuri relevante, executorul judecătoresc, nu a demonstrat că a întreprins tot ansamblul de măsuri prevăzut de Codul de executare, pentru identificarea locului de aflare al debitorului, și locul de aflare al bunurilor acestuia. Iar, referitor la cea de a doua condiție, și anume prezența debitorului la anumite acțiuni de executare este impusă de lege, de documentul executoriu sau executorul judecătoresc / creditorul consideră necesară prezența, judecătorul a subliniat că, în demersul executorului judecătoresc Balan Cornelia nu au fost indicate acțiunile de executare la care este necesară prezența debitorului.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 08 februarie 2024 executorul judecătoresc Balan Cornelia a declarat recurs împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 12 ianuarie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admis demersul, cu dispunerea măsurilor solicitate.

Colegiul, analizând materialele cauzei, motivele invocate de executorul judecătoresc în susținerea demersului și recursului, starea de fapt existentă și cadratul legal aplicabil acesteia, conchide despre legalitatea încheierii atacate și netemeinicia demersului înaintat.

Or, executorul judecătoresc nu a probat demersul său, deoarece nu a indicat necesitatea și nu a confirmat necesitatea prezenței debitorului pentru a fi executat documentul executoriu, cum nu a demonstrat că lipsa debitorului este unicul impediment de executare a documentului executoriu și, de aceia prezența ultimului la executor este stringentă, necesară și obligatorie.

Astfel, Completul judiciar atestă că, atât din demersul înaintat, cât și din materialele anexate la acesta nu rezultă necesitatea și oportunitatea aplicării măsurilor solicitate, în acest sens nefiind prezentate probe suficiente și admisibile, iar executorul judecătoresc în demers nu a indicat care anume măsuri urmează a fi efectuate/executate cu participarea obligatorie a debitorului și care este cauze prezenței obligatorii a debitorului, pentru a fi posibilă executarea hotărârii judecătorești și stingerea datoriei (cerință expres prevăzută de norma legală).

La fel, Colegiul nu poate admite motivul invocat de executorul judecătoresc, potrivit căruia acesta ar fi întreprins toate acțiunile și măsurile posibile pentru executarea documentului executoriu. Or, Colegiul atestă lipsa informațiilor eliberate de autoritățile competente din raza de domiciliu a debitorului, privind lipsa acestuia de la domiciliu.

Mai mult, executorul judecătoresc Balan Cornelia nu a ieșit la fața locului (la adresa de domiciliu), pentru a identifica datele de contact a debitorului Turcan

Alexei. Or, se impune a fi precizat că întru stabilirea locului de aflare al debitorului, executorul judecătoresc trebuie să realizeze toate măsurile posibile în vederea stabilirii locului aflării debitorului și/sau a bunurilor acestuia.

În acest sens Colegiul face trimitere și la jurisprudența Curții Constituționale, ce se referă la situații similare sau analogice, având ca obiect limitarea persoanei în dreptul de libera circulație, care prin Hotărârea nr. 7 din 05.04.2011 a statuat că: „…interdicția de a părăsi țara fiind măsura legală de asigurare a executării efective a hotărârii judecătorești nu reprezintă o ingerință nejustificată în dreptul la libera circulație, garantat de art. 27 din Constituție și normele actelor internaționale.” Colegiul găsește aplicabilă situației această constatare, deoarece anunțarea în căutare a debitorului afectează, într-un anumit mod, libera circulație a acestuia, impunându-i, de și pentru o durată relativ scurtă și cu efect mai redus în comparație cu interdicția de a părăsi țara, impedimente și limitări de circulație.

Astfel, Curtea a statuat că dreptul persoanei la libera circulaţie, protejat de art. 27 din Constituţia Republicii Moldova şi de instrumentele internaţionale, nu face parte din categoria drepturilor absolute, a căror restrângere se exclude. Acest drept poate fi restrâns, exercitarea lui impunând respectarea condiţiilor prevăzute de lege. Curtea a reţinut, că orice limitare a dreptului persoanei la libera circulaţie trebuie să corespundă anumitor exigenţe de ordin material şi procedural, care să garanteze proporţionalitatea acesteia cu scopul urmărit. În acest sens făcând referire la dispozițiile art. 54 din Constituţie,

Curtea a relatat că exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrângeri, decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sânt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei.

Curtea a relevat, că acțiunile ce au ca obiect restrângerea dreptului la libera circulație constituie măsuri excepționale, fiind instituită pentru asigurarea executării documentului executoriu și, corespunzător, acestea urmând a fi aplicate doar după ce au fost efectuate măsurile prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul de executare. După conţinutul lor, aceste măsuri, având scopul de a asigura executarea documentului executoriu, reprezintă un spectru de interdicţii ce grevează direct sau indirect patrimoniul debitorului, din care urmează a fi percepută datoria.

La fel, Colegiul relevă, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, că în cazul unor litigii, având ca subiect ingerința în dreptul de libera circulație, măsura respectivă instituită în privința unei persoane debitoare, ar putea fi dispusă în cazul în care este necesară protejarea drepturilor altor persoane și,

anume, protejarea drepturilor și intereselor legitime ale creditorilor ce dispun de un Titlu executoriu. În cazul Reiner vs Bulgaria (cererea nr. 46343/99 din 23 mai 2006) CtEDO a estimat: „...din principiul proporționalității reiese, că restricția privind dreptul de a părăsi țara sa din cauza unei datorii neachitate, nu poate fi justificată decât în măsura, în care urmărește un scop - perceperea datoriei, iar faptul că debitorul părăsește țara, ar putea compromite șansele de a percepe suma în cauză".

Conform constatărilor CtEDO, măsura restrictivă trebuie să fie prevăzută expres de lege, să aibă la origine un temei legal și să fie aplicată doar după expirarea termenului de executare benevolă a documentului executoriu și după întreprinderea unor eforturi rezonabile în vederea perceperii datoriei prin alte mijloace, astfel încât restricția să fie o ultimă soluție de natură a influenta conduita și responsabilitatea debitorilor pentru executarea obligațiilor avute.

În sensul descris instanța stabilește, că dreptul persoanei la libera circulație, protejat de prevederile art. 27 din Constituția Republicii Moldova și de instrumentele internaționale, nu face parte din categoria drepturilor absolute, a căror restrângere se exclude. Respectiv, acest drept poate fi restrâns, exercitarea lui impunând respectarea condițiilor prevăzute de lege, urmând a fi respectat echilibrul dintre scopul urmărit prin măsura instituită, dreptul și interesul creditorului și drepturile ocrotite de lege ale debitorului, iar ingerința în acest drept, prin limitarea debitorului în libertatea de circulație, urmând să fie proporțională cu scopul urmărit.

De asemenea art. 2 paragraf 3 din Protocolul nr. 4 CEDO stipulează, că exercitarea dreptului la libera circulație nu poate face obiectul altor restrângeri, decât al celor care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

În actualul caz, potrivit situației constate, Colegiul nu a identificat prezența împrejurărilor care indică la existenta tuturor premiselor de instituire a unei restricții, ce vizează într-un anumit fel, de și într-un grad mai redus, dreptul debitorului la libera circulație, deoarece executorul judecătoresc nu a demonstrat epuizarea tuturor măsurilor posibile de efectuat în scopul asigurării executării documentului executoriu.

La fel, Completul judiciar reiterează, că executorul judecătoresc nici nu a indicat și nici nu a demonstrat necesitatea prezenței debitorului și, că anunțarea acestuia în căutare este ultima măsură posibil de efectuat care va garanta executarea documentului executoriu.

Corespunzător, omisiunile constate indică la netemeinicia recursului și corectitudinea soluției date de instanța de fond. Ca consecință, în situația anterior

descrisă Colegiul constată, că instanța de fond corect și întemeiat a respins demersul executorului judecătoresc Balan Cornelia privind anunțarea în căutare a debitorului Turcan Alexei, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de recurent în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de executorul judecătoresc Balan Cornelia.

Se menține încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ 12 ianuarie 2024, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Balan Cornelia privind anunțarea în căutare a debitorului Turcan Alexei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței Ion Țurcan
Judecătorul
Judecătorii Ina Dutca

Ala Malîi